

1976-1980 yılları yayınlarıyla ‘Periodontoloji Dergisi’ incelemesi***Examining ‘The Journal of Turkish Periodontology Association’ with its publications between 1976 and 1980****Ece Özerⁱ, Metin Özerⁱⁱ**ⁱUzm. Dt., Serbest Diş Hekimi, <https://orcid.org/0000-0002-3642-2825>ⁱⁱUzm. Dr., Serbest Hekim, <https://orcid.org/0009-0008-0923-9495>**Öz**

‘Periodontoloji Dergisi’ 1970 yılında Peker Sandallı ve meslektaşlarınca kurulan Türk Periodontoloji Derneği (TPD) tarafından, 1976 yılında basılmaya başlanmıştır. Bu yayın ülkemizde ilk periodontoloji dergisi olma özelliğini taşımaktadır. Derginin, ülkemizde periodontoloji alanında yapılan araştırmaların çoğalmasına ve paylaşımına vermiş olduğu destek önemlidir. İlk sayısından itibaren; periodontoloji kongrelerine ve mezuniyet sonrası kurslara katılımı teşvik ettiği ve uluslararası nitelikteki ‘Journal of Clinical Periodontology’ dergisini de okuyucularına ulaştırmayı hedeflediği dikkat çekmektedir.

Çalışmamızda Ocak 1976 - Ocak 1980 tarihleri arasında basılan derginin ilk 8 sayısı incelenmiştir. Derginin kuruluşunda ve yayınlanmasında ‘TPD adına sahibi’ olarak yer alan Prof. Dr. Peker Sandallı’nın Türk periodontolojisine yaptığı katkıların altı çizilmelidir. Geçmişte ülkemize bilim adına değerli katkılar sağlamış pek çok kişi ve kurumlara dair bilgiler kütüphanelerin raflarında kaldığından kısıtlı erişim sağlanabilmektedir. Çalışmamızda amacımız, Periodontoloji Dergisi’nin ülkemize periodontoloji alanında vermiş olduğu hizmeti ortaya koymak ve bu dergi içeriğinde mevcut olan Türk periodontoloji tarihi için önem arz eden yazıların daha geniş kitlelerce ulaşılabilmesine olanak sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: ‘Periodontoloji Dergisi’, Türk Periodontoloji Tarihi, Peker Sandallı

ABSTRACT

‘The Journal of Turkish Periodontology Association’ was started to be published in 1976 by the Turkish Periodontology Association (TPD), which was founded in 1970 by Peker Sandallı and his colleagues. This publication has the distinction of being the first periodontics journal in our country. The support that the journal gives to the increase and sharing of research in the field of periodontology in our country is important. From the first issue; It is noteworthy that it encourages participation in periodontology congresses and post-graduate courses and aims to deliver the international journal ‘Journal of Clinical Periodontology’ to its readers.

In our study, the first 8 issues of the magazine, published between January 1976 and January 1980, were examined. The contributions of Prof. Dr. Peker Sandallı, who took part in the establishment and publication of the journal as the ‘owner on behalf of TPD’, to Turkish Periodontology should be underlined. Since information about many people and institutions that have made valuable contributions to science in our country in the past remains on the shelves of libraries, limited access is available. Our aim in our study is to reveal the service that the journal has provided to our country in the field of periodontology and to enable the articles that are important for the history of Turkish Periodontology in the content of this journal to be accessible to a wider audience.

Keywords: ‘The Journal of Turkish Periodontology Association’, Turkish Periodontology History, Peker Sandallı

* Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi, 2025;15(1):7-13

DOI: 10.31020/mutfd.1531565

e-ISSN: 1309-8004

Geliş Tarihi – Received: 11 Ağustos 2024; Kabul Tarihi - Accepted: 23 Eylül 2024

İletişim - Correspondence Author: Ece Özer <ozerrece@gmail.com>

Giriş

Periodontal hastalık , dünyada yaygın görülen dişin destek dokularında ilerleyerek yüksek oranda diş kayıplarına yol açan kronik enflamatuvar bir hastalıktır .^{1,2} Günümüzde, periodontal rahatsızlıklar (periodontitis ve gingivitis), insanlardaki en yaygın hastalık olarak kabul edilebilmektedir. Araştırmalara göre dünya nüfusunun %50-90'ını etkilemektedir.^{3,4} Periodontoloji; periodonsiyum, periodontal hastalıklar, bu hastalıklardan korunma ve bunların tedavilerini inceleyen bir ilimdir.⁵

Yapılan paleopatolojik çalışmalarda, insanoğlunun tarihten evvelki zamanlardan beri periodontal hastalığa sahip olduğu anlaşılmış, ilk tarih kayıtlarında tedavi için birtakım çarelere başvurulduğu öğrenilmiştir. On dokuzuncu yüzyıldan sonra periodontolojide büyük ilerlemeler olmuş ve bu konu ile uğraşan diş hekimi ve araştırmacıların sayılarında büyük bir artış görülmüştür. Yirminci yüzyılın başından itibaren bu bilim dalıyla ilgili çeşitli dergiler yayınlanmaya, uluslararası toplantılar tertip edilmeye başlanmış ve periodontal hastalıklarla mücadele metodları geliştirilmiştir.⁵ Amerika'da ilk Periodontoloji Bölümü 1924 yılında New York Üniversitesi'nde kurulmuş, bu ülkede bir diş hekimliği fakültesinde kurulan ve yalnızca periodontolojiye ayrılmış ilk lisans bölümü olarak faaliyet göstermiştir.⁶

Ülkemizde, başta Diş Hastalıkları ve Ameliyeleri (Diş Hastalıkları ve Tedavisi) dersi içinde yer alan periodontolojinin, ayrı bir bilim dalı haline getirilme çalışmaları Ziya Cemal Büyükkaksoy ile başlamıştır. Ziya Cemal Büyükkaksoy, Diş Tabipleri Cemiyeti Mecmuası'nda 1930-1931 yılları arasında çıkan 8 sayıda, bölümler halinde döneminin periodontolojisini anlatmaya çalıştığı bir "Piyorre Kitabı (Dişdöken-Dişeti iltihabı)" yayınlamıştır. Dahası, 1932 yılında fakültede bir Piyorre Kliniği kurmuştur ve bağımsız bir bölüm olarak ilk defa periodontoloji eğitimi verilmesini sağlamıştır.⁷

Prof. Dr. Peker Sandallı da ülkemize periodontoloji adına büyük katkılar sağlamış başka bir isimdir. 2019 yılında hayatını ve mesleki çalışmalarını kendi ağzından anlattığı kitabında yayınlamıştır. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Diş Hekimliği Yüksek Okulu'ndan 1960 yılında mezun olmuştur. 1964 yılında Diş Hastalıkları ve Tedavileri konusunda "Dr.med.dent" ünvanı almıştır. 1967 yılında, bir gazetede İngiliz Hükümeti-British Council tarafından burs verileceğini görmüştür. Gerekli prosedürleri tamamladıktan sonra Londra Üniversitesi'ne bağlı Royal Dental Hospital'de çalışmaya başlamıştır. Hastanede dünyaca ünlü 4 periodontolog olan Bryan Wade, David Manson, John Zamet ve George Cross ile çalışma fırsatı bulmuştur. 1969 yılında mezuniyetiyle birlikte Türkiye'de ilk olarak periodontoloji ihtisası yapmış diş doktoru olmuştur.⁸

Periodontoloji Dergisi

İlk Türkçe tıp ve bilim dergisi olan "Vakayı-i Tıbbiye", Mektebi-i Tıbbiye-i Şahane tarafından, İstanbul'da, 1849-1852 yılları arasında, Arapça harflerle, Türkçe ve Fransızca olarak yayınlanmıştır. Türkiye'de ilk Türkçe basım yapan matbaanın 1727'de kurulduğu ve ilk resmi gazete olan Takvim-i Vekayi'nin 1831'de yayınlandığı göz önüne alındığında; ilk Türkçe tıp dergisinin 1849 yılında yayın hayatına başlamasının önemi daha iyi anlaşılacaktır.⁹ Ocak 1970'de Peker Sandallı ve meslektaşları tarafından "Diş Hekimliği Dergisi" yayınlanmaya başlanmıştır; aynı yıl kurdukları Periodontoloji Derneği de faaliyet göstermiştir. Yayımlanan 18 sayı ile "Diş Hekimliği Dergisi" 4.5 yıl süresince basım hayatına devam etmiştir.¹⁰

Türk Periodontoloji Derneği, Türk diş hekimliğinin branş dernekleri arasında en eskisi olarak bilinir. Kuruluşundan itibaren her yıl bir bilimsel kongre düzenlemeyi gelenek haline getirmiş, 1976-1980 yılları arasında serbest hekimler için mezuniyet sonrası kurslar düzenlemiş, dünya çapındaki bilimsel dergilerde makaleleri yayınlanan bilim adamlarını kongrelerine konuşmacı olarak getirmiş, Türk periodontoloji camiasının dünyaya açılmasında büyük bir rol üstlenmiştir.¹¹

Ocak 1976'dan itibaren Peker Sandallı ve meslektaşları tarafından Türk Periodontoloji Derneği çatısı altında "Periodontoloji Dergisi (The Journal of Turkish Periodontology Association)" yayınlanmaya başlanmıştır. Bu yayın, ülkemizde ilk periodontoloji dergisi olma özelliğini taşımaktadır. Daha önceleri çeşitli diş hekimliği dergilerinde yayınlanan periodontolojiyle ilgili makaleler, bu dergide yer almaya başlamış, çalışma sayısı bu yayınla birlikte çoğalmıştır. Ülkemizde periodontolojinin gelişmesinde bu derginin önemli katkıları vurgulanmalıdır.

Dergi İncelemesi

İncelediğimiz "Periodontoloji Dergisi" normal bir kitap ölçülerindedir. Dergi; kaliteli dizgisi, baskısı ve içeriğiyle dikkat çekmektedir. Dergide, Türkiye'nin ve dünyanın dört bir yanındaki diş doktorlarından gelen çeşitli tıbbi ve mesleki yazılar yer almaktadır.

İlk sayısının karton kapağında cilt 1, sayı 1, Ocak 1976, özel sayı, 5. Bilimsel Kongre tebliğleri 18-19 Mayıs 1975-İstanbul ibareleri vardır. Dergiye bilimsel makaleler bölümüne kadar sayfa numarası verilmemiştir.

İç sayfada, sahibinin TDP adına Prof. Dr. Peker Sandallı olduğu; yazı işleri müdürünün Prof. Dr. Gündüz Bayırlı ve Doç. Dr. Özen Tuncer olduğu ve yılda 2 defa yayınlandığı yazılıdır. Dergi, yazı göndereceklerin uyması gereken kurallar ile İngilizce ve Türkçe 'içindekiler' bölümleriyle devam etmektedir. Dergi içeriğinde, Türk Periodontoloji Derneği'nin 7. Bilimsel Kongresi'nin programı ve genel bilgileri, Türk Periodontoloji Derneği'nin onur üyeleri, Türk Periodontoloji Derneği'nin bilimsel kongreleri ve dünya çapında 1976 yılı periodontoloji kongreleri sunulmaktadır.

Yazı İşleri Müdürü Doç. Dr. Özen Tuncer'in meslektaşlarını Periodontoloji Derneği'ne üye olmaya çağıran bir yazısı bulunmaktadır: "Sayın meslektaşlarımız, sizleri Türk Periodontoloji Derneği'ne üye olmaya davet ediyoruz. Üyelerimiz şu haklardan faydalanırlar: TPD Üyelerine yılda iki kez çıkan dernek yayın organı "Periodontoloji Dergisi" ve diğer yayınlarımız ücretsiz yollanır. Üyelerimiz her yıl yapılan bilimsel kongrelerimize yarı ücretle katılırlar. Üyelerimiz "Journal of Clinical Periodontology" dergisine yarı ücretle abone olabilirler. TPD'nin üyelik aidatı yılda 100 TL'dir.

"Journal of Clinical Periodontology" dergisi hakkında bilgi: Derneğimizin, uluslararası bir nitelik kazanabilmesi için; bu konuda çalışan yabancı bilim kuruluşlarıyla işbirliğine girmemiz gerekmektedir. Bir süreden beri İsveç, Norveç, Danimarka, Finlandiya, Federal Almanya, İngiltere, İsviçre ve Fransa periodontoloji derneklerinin kuruculuğunu yaptığı "Journal of Clinical Periodontology" adlı periodontoloji biliminin hem araştırma hem de klinik-pratik yanını kapsayan bir dergi yayınlanmaktadır. Bizim de kurucu dernekler arasına katılabilmemiz için, Türkiye'den en aşağı 100 meslektaşımızın abone olması gerekmektedir. Daha önceki duyurumuzla şimdiye kadar 50 meslektaşımız abone olmuşlardır. Şimdi de; 50 meslektaşımızın daha abone olmalarına önyak olmak ve derneğimizin uluslararası ortama açılmasını sağlamak amacını güdüyoruz. Yılda dört defa yayınlanan bu dergiye yıllık abone ücreti, derneğimizin katkısıyla normal ücretin yarısı olan 300 (Üçyüz)TL' sine indirilebilmiştir. Bu ücreti aşağıdaki adresimize yolladığınız takdirde derneğimiz yoluyla abone olmanız sağlanacak ve dergi; yayın yeri olan Kopenhag-Danimarka'dan doğrudan adresinize yollanacaktır. Böylece her yıl derneğimiz aracılığıyla yıllık ücretler yatırılacak, abonelik devam edecektir. Dergiye önümüzdeki yıldan itibaren üye olabilmemiz için abone ücretlerinin en kısa zamanda yollanması gerekmektedir.

Derneğimizin üyeliğini gerçekleştirebildiğimiz takdirde, 1977 yılında dört sayı abonelere yollanacaktır. İlginizi beklemekteyiz."

Kongre Organizasyon Komitesi Başkanı olarak Doç. Dr. Özen Tuncer, kongreye 23 bildirisinin sunulduğunu, 80'den fazla diş hekiminin Kayseri, Hopa, Erzurum, Adana ve Batı Almanya'dan katıldığını belirtmektedir.

Prof. Dr. Peker Sandallı'nın "Başlarken" başlıklı yazısına yer verilmiş: "Periodontoloji Dergisi ilk yayın hayatına bu sayı ile başlamaktadır. 1970 yılında gerçekleştirdiğimiz Türk Periodontoloji Derneği'nin kurulmasıyla birlikte, periodontoloji bilim dalında her yıl yapmakta olduğumuz kongre, seminer, konferans ve mezuniyet sonrası kursları bu alanda yayınlanacak yazıların adedini artırmıştır. Bundan önce 5 yıldan beri Diş Hekimliği Dergisi'nin içerisinde yayınlanmakta olan yazılar, bundan böyle Diş Hekimliği Dergisi'nin yerini alacak olan Periodontoloji Dergisi'nde çıkacaktır.

Periodontoloji konusunda bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de araştırmaların çoğalması ve diş hekimleri arasındaki ilginin gittikçe artması bizi şimdilik yılda 2 sayı halinde bu derginin çıkışına zorlamış bulunmaktadır. Derginin ilk sayısında her yıl yapılan bilimsel kongrelerin tebliğleri yer alırken, ikinci sayısında ise diğer ilginç klinik çalışmalara öncelik tanınacaktır. Ümidimiz ve amacımız bu derginin aylık bültenler halinde bütün dünyada ve ülkemizde yapılan ilginç araştırma ve buluşları diş hekimlerine yansıtmasıdır.

Periodontoloji Derneği'ne üye olan her diş hekimine ücretsiz yollamayı kararlaştırdığımız bu derginin değerli meslektaşlarımızın destek ve yazılarıyla uzun ömürlü olmasını dilerim." ayrıca, TDP'nin 1975 yılı onur üyesi olarak Prof. Dr. Ferruh Aközsoy'un seçildiği belirtilmiştir.

Kongre başkanı Prof. Dr. Gazanfer Zembilci'nin açılış konuşması yayınlanmıştır: "Sayın öğretim üyeleri, konuklarımız, genç meslektaşlarımız... Türk Periodontoloji Derneği'nin 5. Bilimsel kongresini açıyorum.

Türk Periodontoloji Derneği, Türkiye'de bilimsel toplantılar yapılamaz. Yapılsa bile sürekli olamaz kanaatini yaptığı bu son toplantısı ile tamamen değiştirmiştir. Çağdaş Dünya'da oldukça eski fakat Türkiye için yeni bir bilim dalı olan periodontoloji de bu şekilde bilimsel bir faaliyeti sürdüren, dernek başkanı sayın Prof. Dr. Peker Sandallı'yı candan tebrik ederim.

Bu kongrede gelenek haline getirilen diğer bir konuya da değinmek istiyorum. Periodontoloji dalında isim yapmış yerli ve yabancı meslektaşlarımızı şeref misafiri olarak davet etmek ve onları ömürleri boyunca saklayacakları birer plaket ile onurlandırmak, büyük bir kadirşinaslık örneğidir.

İki gün sürecek olan kongrede 20'den fazla tebliğ tartışılacaktır. Üçüncü Uluslararası Diş hekimliği Haftası'nın gelecek yıl Eylül ayında İstanbul'da yapılacağını da sizlere duyurmaktan zevk duyuyorum.

Başta dernek başkanı sayın Prof. Dr. Peker Sandallı'yı ve onun şahsında başarılı bir kongre çalışması yapan diğer meslektaşlarımızı sevgi ve saygı ile selamlar 5. Periodontoloji Kongresi'ne başarılar dilerim. Kongre başkanı Prof. Dr. Gazanfer Zembilci"

Prof. Dr. Peker Sandallı periodontoloji dalında katedilmiş olan ilerlemeyi ve gelecekteki hedeflerini şu yazısıyla anlatmıştır: "Sayın konuklarımız, sayın onur üyelerimiz, sayın kongre başkanı ve sayın meslektaşlarımız, Türk Periodontoloji Derneği bugün V. Bilimsel Kongresi'ne ulaşmanın sevincini duymaktadır. Bugüne kadar yapılan bilimsel kongrelerimize katılma arzusunun gittikçe arttığını görerek diş hekimliğinin temel bilim dalı haline gelen periodontoloji ilminin yurdumuzdaki meslektaşlarımız arasında önem kazandığı görülmektedir.

Bundan 5 sene evvel yurdumuzda diş hekimliği sahasında yapılan araştırmaların ancak onda bir kadarını periodontoloji dalında yapılanlar oluştururken bugün bu oran %50'yi geçmiş bulunmaktadır. Hiç şüphe yok

ki diş hekimliğinin hemen hemen her dalı ile çok yakın ilişkisi olan periodontoloji ilminin yurdumuzda bu hızla gelişmesinde her sene yapmakta olduğumuz bilimsel kongrelerin çok büyük faydası olmaktadır.

Türkiye’de çok yaygın olan periodontal hastalıklar ile mücadelede diş hekimlerini bu konu üzerine eğilmede çağıran bu beş senelik faaliyetlerimiz amacına kısmen ulaşmıştır. Ancak, hala arzu edilen sonuç tam manasıyla gerçekleşmiş değildir. Burada esas sorun, her diş hekiminin muayenehanesinde çeşitli dişeti ve periodontal hastalıkları tanıma ve tedavi yöntemlerini uygulama olanağını temin etmektedir.

Dün sayın hocam A.B. Wade’in yönetimi ile gerçekleşen 3. Mezuniyet Sonrası Kursu gibi bilgilerimizin tazelenmesi ve yenilerinin öğretilmesi her sene devam eder ve meslektaşlarımız arasında iş birliği gerçekleştirilirse bu sorunun çözümü de olanak haline girer kanısındayım.

İkinci önemli sorun ise, halkımızın ağız hijyeni bakımından eğitimi olacaktır. İkinci 5 yıllık dönemimizde özellikle bu konuya da yer vereceğiz. Gelecekteki amaçlarımız periodontoloji alanındaki yenilikleri duyuracak yayın organımızı geliştirmek, meslektaşlarımıza vakalar üzerinde tartışmalar yapabilecek seminerler düzenlemek, mezuniyet sonrası kurslarını teorik bilgilerin yanısıra klinik vaka tedavileriyle daha da kolay öğrenebilir hale getirmek; broşür, konferans, makale ve demonstrasyonlar ile ağız hijyeni konusunda halkı aydınlatmak olacaktır... Prof. Dr. Peker Sandallı”.¹²

Haziran 1976’da yayınlanan Periodontoloji Dergisi’nde 16 Mayıs 1976’da Adana’da düzenlenen 8. Bilimsel Kongre tebliğleri, 4 Eylül 1976’da Prof. Dr. Gazanfer Zembilci’nin vefat haberi, 1977 kongre takvimi yer almaktadır. Ayrıca ‘Journal of Clinical Periodontology’ dergisine kurucu üye olarak katıldığı, şu cümlelerle bildirilmiştir:

“Yaptığımız çalışmalar ve desteğiniz sonucu ‘Journal of Clinical Periodontology’ dergisine kurucu üye olarak katılmamız gerçekleşmiştir. Halen 60 üyemiz dergiye aboneler ve 1976 cildini oluşturan beş sayı doğrudan Danimarka/Kopenhag’dan almışlardır. 1977 sayıları da aynı abonelerimize yollanmaktadır.

Amacımız abone sayısını 100’e çıkarmaktır... ‘Journal of Clinical Periodontology’ dergisi İngiliz, Hollanda, Fransız, Federal Almanya, İsveç, Norveç, Danimarka, Finlandiya, İsviçre ve Türk periodontoloji derneklerinin müşterek resmi yayın organıdır. Dergi periodontoloji biliminin hem araştırma hem de klinik-pratik yönünü kapsamaktadır. Her yazının resim, tablo, şema altları ve özeti İngilizce-Fransızca-Almanca olarak üç dilden verilmektedir.”¹³

Ocak 1977’de yayınlanan Periodontoloji Dergisi’nde; bilimsel makaleler yanında, 1977 kongre takvimi, Türk Periodontoloji Derneği’nin mezuniyet sonrası kursları yer almaktadır.¹⁴

Haziran 1977’de yayınlanan Periodontoloji Dergisi’nde 19-21 Mayıs 1977 tarihinde Ankara’da yapılan 8. Bilimsel Kongre tebliğleri, Türk Periodontoloji Derneği’nin onur üyeleri, Türk Periodontoloji Derneği’nin bilimsel kongreleri, mezuniyet sonrası kursları ile ilgili bilgiler vardır.¹⁵

Ocak 1978’de yayınlanan Periodontoloji Dergisi’nde bilimsel makalelere ve duyurulara yer verilmiştir.¹⁶

Haziran 1978’de yayınlanan Periodontoloji Dergisi’nde 6-13 Mayıs 1978’de Kıbrıs’ta yapılan 9. Bilimsel Kongre tebliğleri ve kongre takvimi yer almaktadır.¹⁷

Ocak 1979’da yayınlanan Periodontoloji Dergisi’nde 18-19 Mayıs 1979’da İstanbul’da yapılan Türk Periodontoloji Derneği’nin 10. Bilimsel Kongresi’nin tebliğleri, mezuniyet sonrası kurslar ile ilgili bilgiler yer almaktadır.¹⁸

Ocak 1980’de yayınlanan Periodontoloji Dergisi’nde 24-30 Mayıs 1980’de Marmaris’te yapılan Türk Periodontoloji Derneği’nin 11. Bilimsel Kongresi’nin tebliğleri, mezuniyet sonrası kursları ile ilgili bilgiler vardır.¹⁹

Tartışma

Periodontoloji Dergisi, Türk periodontoloji tarihindeki alan dergisi olarak yayınlanmaya başlanmış ilk dergidir. Bu dergi ile Sandallı ve arkadaşları, ülkemizde periodontoloji dalına yapılan çalışmaların artmasına katkı sağlamıştır. Ayrıca daha fazla diş hekiminin bu çalışmalara ulaşmasını sağlamayı amaçladığı da görülmektedir. Diş hekimlerinin kongre ve mezuniyet sonrası kurslara katılımlarının teşvik edilmesi ile birlikte dergi üyelerinin yalnızca Periodontoloji Dergisi değil aynı zamanda uluslararası bir dergi olan ‘Journal of Clinical Periodontology’ dergisine indirimli erişimi ile dünya çapında periodontolojinin geldiği bilimsel kademeyi de okuyucularına sunma çabası izlenmektedir.

‘Journal of Clinical Periodontology’ dergisi 1974 yılında İngiliz, Hollandalı, Fransız, Alman, İskandinav ve İsviçre periodontoloji dernekleri tarafından kurulmuş olup Avrupa Periodontoloji Federasyonu’nun resmi dergisi özelliğindedir. Günümüzde aylık olarak yayınlanan dergi önde gelen bilimsel yayınlardan biridir ve diş hekimliği, ağız cerrahisi ve tıp alanındaki dergiler arasında en yüksek etki faktörlerine sahip dergiler arasındadır.²⁰ Periodontoloji Dergisi’nin 1976 Ocak sayısında Türk Periodontoloji Derneği’nin uluslararası bir nitelik kazanabilmesi için yurtdışı bilim kuruluşu olan “Journal of Clinical Periodontology” dergisi ile işbirliğine girmeyi hedeflediğini duyurması sonrası 1976 Haziran sayısında bu hedefi gerçekleştirdiği görülmektedir. Uluslararası seviyede değeri kanıtlanmış olan bu derginin kurucu üyeleri arasında kuruluşundan kısa bir süre sonra yer alınması, Periodontoloji Dergisi’nin yöneticilerinin başarısını ortaya koymaktadır.

Sonuç

Ocak 1976’dan itibaren Peker Sandallı ve meslektaşları tarafından Türk Periodontoloji Derneği çatısı altında “Periodontoloji Dergisi (The Journal of Turkish Periodontology Association)” yayınlanmaya başlamıştır. Dergi, ülkemizi uluslararası alanda temsil etmiştir ve ülkemizde periodontoloji biliminin gelişmesine büyük katkılar sunmuştur. Bu çalışmayla; bir ilk niteliği taşıyan bu dergiyi bizlere kazandıran başta Prof. Dr. Peker Sandallı olmak üzere tüm emeği geçenleri saygıyla anarken, doğuş ve emekleme yıllarında ortaya koydukları büyük çabayı bir kez daha gözler önüne sermek; ayrıca derginin içeriğinde bulunan Türk periodontoloji tarihinde önemli yeri olması gereken yazıları geniş kitlelere ulaştırmak amaçlandı. Tarihimizdeki bilimsel ilerleme süreçlerine hakim olabilmemiz adına daha fazla araştırma yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bilgi

Çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazarlar, çalışmaya kaynak sağlanmasında yardımcı olan İzmir Milli Kütüphane çalışanlarına teşekkür eder.

Araştırmacı Katkı Oranı Beyanı

Ece Özer: Tasarım, denetleme/danışmanlık, analiz ve yorum, literatür tarama, makale yazım.

Metin Özer: Fikir, veri toplama/işleme, eleştirel inceleme, kaynak sağlama.

Kaynaklar

1. Flemmig TF. Periodontitis. *Annals of Periodontology* 1999;4(1):32-37.
2. Greenstein G. Nonsurgical periodontal therapy in 2000: a literature review. *The Journal of the American Dental Association* 2000;131(11):1580-1592.
3. Pihlstrom BL, Michalowicz BS, Johnson NW. Periodontal diseases. *The Lancet* 2005;366(9499):1809-1820.
4. Tonetti MS, Jepsen S, Jin L, Otomo-Corgel J. Impact of the global burden of periodontal diseases on health, nutrition and wellbeing of mankind: A call for global action. *Journal of Clinical Periodontology* 2017;44(5):456-462.
5. Sandallı P. *Periodontoloji*. İstanbul: Erler Matbaası. 1981.
6. New York University College of Dentistry. Ashman Department of Periodontology & Implant Dentistry. Erişim Adresi: <https://dental.nyu.edu/faculty/periodontology-implant-dentistry.html>
7. Efeoğlu A. Modern Türk Periodontolojisinin Kısa Tarihi 2019. Erişim Adresi: <https://independent.academia.edu/AhmetEfeoğlu>. Erişim tarihi: 16 Mart 2020
8. Sandallı P. Anılarım Bir Diş Doktorunun Hayatı. İstanbul: Mutlu Basım Yayım. 2019;4-147
9. Kazancıgil A, Solok V. Türk Tıp Dergileri ve Süreli Yayınları Üzerine Analitik Bir İnceleme (1949-1981). *Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Dergisi* 1981;12:373-382.
10. Efeoğlu A, Demirhan Erdemir A, Öncel Ö. Başlangıçtan Günümüze Diş Hekimliği. *Nobel Tıp Kitabevi*, 2000;202
11. Türk Periodontoloji Derneği. Tüzük. Erişim adresi: <https://turkperio.org/wp-content/uploads/2022/09/tuzuk.pdf>
12. Sandallı P, Tuncer Ö, Zembilci G. Başlarken. *Periodontoloji Dergisi*. Türk Periodontoloji Derneği Yayın Organı. İstanbul. 1976;1(1)
13. Sandallı P, Tuncer Ö, Bayırlı G. *Journal of Clinical Periodontology Dergisi Abone Duyurusu*. *Periodontoloji Dergisi*. Türk Periodontoloji Derneği Yayın Organı. 1976;1(2)
14. Sandallı P, Tuncer Ö, Bayırlı G. *Periodontoloji Dergisi*. Türk Periodontoloji Derneği Yayın Organı. 1977;2(1)
15. Sandallı P, Tuncer Ö, Bayırlı G. *Periodontoloji Dergisi*. Türk Periodontoloji Derneği Yayın Organı. 1977;2(2)
16. Sandallı P, Tuncer Ö. *Periodontoloji Dergisi*. Türk Periodontoloji Derneği Yayın Organı. 1978;3(1)
17. Sandallı P, Tuncer Ö, Bayırlı G. *Periodontoloji Dergisi*. Türk Periodontoloji Derneği Yayın Organı. 1978;3(2)
18. Sandallı P, Tuncer Ö. *Periodontoloji Dergisi*. Türk Periodontoloji Derneği Yayın Organı. 1979;4(1)
19. Sandallı P, Tuncer Ö. *Periodontoloji Dergisi*. Türk Periodontoloji Derneği Yayın Organı. 1980;5(1)
20. *Journal of Clinical Periodontology*. Wiley Online Library. doi:10.1111/(ISSN)1600-051X. Retrieved 2021-09-27